

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 248/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Ulianko & partners, s.r.o., Môťovská 2, Zvolen, proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6T/12/2025 z 10. júna 2025 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3To/113/2025 zo 14. januára 2026 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6T/12/2025 z 10. júna 2025 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3To/113/2025 zo 14. januára 2026. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom vyslovil porušenie označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým rozsudkom okresného súdu, ktoré zruší a vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6T/12/2025 z 10. júna 2025 bol obžalovaný [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „odsúdený“), po postupe podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uznaný vinným z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, a to za spôsobenie dopravnej nehody, ku ktorej došlo 12. februára 2024 v miestnej časti [REDACTED] obce [REDACTED] v okrese [REDACTED] porušením dôležitej povinnosti vodiča v cestnej premávke podľa § 16

ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení a pri ktorej utrpel sťažovateľ poškodenie zdravia s dobou liečenia 3 mesiace. Okresný súd v napadnutom rozsudku uložil odsúdenému podmienený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov, so skúšobnou dobou v trvaní 14 mesiacov, peňažný trest 500 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 3 mesiace. Vo vzťahu k sťažovateľovi ako poškodenému trestným činom okresný súd v napadnutom rozsudku rozhodol podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 50 ods. 2 Trestného zákona tak, že uložil odsúdenému povinnosť v skúšobnej dobe podľa svojich schopností nahradiť škodu spôsobenú trestným činom vo výške 9 373 eur pozostávajúcu zo škody na jeho vozidle vo výške 2 223 eur a bolestného vo výške 7 150 eur a so zvyškom škody spočívajúcej v náhrade nemajetkovej ujmy 5 000 eur sťažovateľa ako poškodeného trestným činom podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na jej uplatnenie v civilnom súdnom konaní. Krajský súd odvolania odsúdeného k uloženiu peňažného trestu a sťažovateľa ako poškodeného trestným činom k nepriznaniu časti nároku na náhradu škody v trestnom konaní uznesením sp. zn. 3To/113/2025 zo 14. januára 2026 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

3. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť proti obom rozhodnutiam vydaným v trestnom konaní, namietajúc porušenie označených práv z dôvodu arbitrárneho posúdenia jeho nároku na náhradu škody, ktorému sčasti nebolo vyhovené (so zameraním sťažovateľa na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú ocenil na 5 000 eur). Sťažovateľ poukázal na to, že už v prípravnom konaní si osobitným podaním z 24. februára 2025 uplatnil nárok na náhradu škody v trestnom konaní vo výške 15 969,00 eur, ktorý pozostával z (i) bolestného vo výške 7 150 eur (250 bodov) v zmysle záverov odborného vyjadrenia podaného znaleckou organizáciou Znalecká lekárska organizácia s.r.o. 40/2024, (ii) náhrady škody spôsobenej na osobnom motorovom vozidle zn. Ford Focus C-Max s EVČ: BB247CU vo výške 2 223 eur, (iii) náhrady škody spôsobenej na hnuiteľných veciach, a to zničenom oblečení vo výške 236 eur a mobilnom telefóne zn. Motorola vo výške 140 eur, (iv) náhrady škody z titulu vynaložených nákladov na odťah vozidla z miesta nehody vo výške 100 eur, (v) náhrady nemajetkovej ujmy 5 000 eur z titulu zásahu do súkromného života a do osobnostných práv a napokon (vi) náhrady škody z titulu vynaložených nákladov v trestnom konaní za pribratie splnomocnenca na účelné uplatnenie nároku poškodeného v trestnom konaní v zmysle § 557 ods. 1 Trestného poriadku vo výške 1 120,80 eur s daňou z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“). Z uvedených nárokov nebolo v rámci adhézneho konania rozhodnuté najmä o náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 5 000 eur a náhrade škody z titulu vynaložených nákladov v trestnom konaní podľa § 557 ods. 1 Trestného poriadku 1 120,80 eur s DPH.

4. Podľa názoru sťažovateľa vo veci konajúci okresný súd a napokon krajský súd arbitrárne zdôvodnili nemožnosť konať v rámci svojich zákonných oprávnení spočívajúcich v rozhodnutí o celom nároku poškodeného na náhradu škody v trestnom konaní, keď najmä vo vzťahu k určeniu presnej výšky náhrady za nemajetkovú ujmu konšatovali potrebu vypočutia ďalších svedkov, ktorí s poškodeným v predmetnej dobe prichádzali do styku, či už v rodinnej, priateľskej, alebo inej relevantnej sfére, a to v situácii zistenia skutkového stavu, v ktorom určitá časť dokazovania potrebného pre rozhodnutie už bola vykonaná, ale podľa názoru konajúceho súdu nie v dostatočne potrebnom rozsahu. Dôvodnosť svojho nároku sťažovateľ ako poškodený odvodzuje od § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý určuje, že podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy, a to v závislosti od individuálnych okolností prípadu, existencia určitej

závažnej ujmy. Za závažnú ujmu sa „na účely zákona“ považuje taká ujma, „ktorú vzhľadom na okolnosti, za ktorých k takémuto zásahu do jej práv došlo, intenzitu tohto zásahu a jeho trvanie, ako aj spôsobené negatívne následky považuje poškodená osoba za značnú a z objektívneho hľadiska, či by takúto ujmu v danom mieste a čase v obdobnej situácii za značnú vnímala aj každá iná fyzická osoba.“. Vychádzajúc z uvedenej premisy, je sťažovateľ presvedčený, že v jeho prípade (vzhľadom na zranenia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode, ktorú nezavinil) je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnený „náhlym, neočakávaným a intenzívnym zásahom“ do jeho súkromného života, ku ktorému došlo „v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou“, keď sa mu „kompletne zmenil ním vedený dovtedajší život“, pretože „Dopravná nehoda výrazne zasiahla do jeho života a ovplyvnila život celej jeho rodiny - okrem veľkej bolesti zo spôsobených zranení pociťoval diskomfort, bezmocnosť a odkázanosť na iných, keďže jeho zdravotný stav počas hospitalizácie ako aj po skončení hospitalizácie vyžadoval nevyhnutnú opateru a starostlivosť zo strany rodiny.“. Navyše „Vplyvom utrpených zranení sa nemohol nielen poriadne hýbať, keďže jeho mobilita bola v dôsledku vzniknutých vážnych zranení a podstupovanej liečby znížená na minimum (mohol chodiť len na krátke vzdialenosti, ale aj to len o barlách, koleno mal 2 mesiace zafixované v ortéze), ale nemohol po dobu vyše 2 mesiacov ani poriadne sedieť či ležať, počas tohto obdobia stále pociťoval silné bolesti a užíval ťažké lieky od bolesti.“. S ohľadom na predostreté skutkové okolnosti bolo podľa sťažovateľa zákonnou povinnosťou už okresného súdu rozhodnúť postupom podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku o celom uplatnenom nároku na náhradu škody, keď vytknutú nezákonnosť postupu okresného súdu, ktorý ho odkázal s časťou uplatneného nároku na náhradu škody podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku, neodstránil krajský súd ako súd odvolací, a to napriek dôkazne preukázanému stavu poškodenia zdravia sťažovateľa a s tým spojených následkov a aj napriek odlišnej rozhodovacej praxe samotného okresného súdu a krajského súdu (postup okresného súdu vo veci sp. zn. 5T/35/2024 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 5To/21/2025 z 25. marca 2025).

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti (po vyhodnotení obsahovej náplne argumentov sťažovateľa) je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorých porušeniu malo dôjsť nerozhodnutím o návrhu sťažovateľa ako poškodeného trestným činom o nároku na náhradu škody v trestnom konaní, s argumentačným podkladom ústavnej sťažnosti [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] v časti týkajúcej sa nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (vyčíslenej na 5 000 eur) a arbitrárnym zdôvodnením okresného súdu a krajského súdu o dôvodnosti postupu podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku. V sekundárnej, resp. doplnkovej rovine sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorých porušenie vníma ako dôsledok postupu vo veci konajúcich súdov podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku, keď v obsahu podanej ústavnej sťažnosti, a nie v jej petite (čo je z hľadiska náležitostí ústavnej sťažnosti podľa § 43 a § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde podstatné), sťažovateľ poukazuje na porušenie ďalších základných práv.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu:

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

13. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

15. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

16. Sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu sp. zn. 6T/12/2025 z 10. júna 2025 odvolaním proti výroku o náhrade škody v časti týkajúcej sa jej postúpenia podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilné konanie, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 3To/113/2025 zo 14. januára 2026 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. V nadväznosti na uvedené (a vzhľadom na to, že sťažovateľ ani netvrdí, že by svoje relevantné námietky nemohol uplatniť v odvolacom konaní) ústavný súd odmieta ním podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde, keďže právomoc krajského súdu predchádza jeho právomoci.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením krajského súdu:

17. Primárne v prípade odkazu podľa § 288 Trestného poriadku nejde o nepriznanie nároku zodpovedajúce zamietnutiu žaloby podľa Civilného sporového poriadku (s účinkami *res iudicata*). V nepriznanej časti uplatneného nároku je teda sťažovateľ oprávnený uplatňovať svoje požiadavky v civilnom sporovom konaní (s elimináciou premlčania nároku počas jeho riadneho uplatňovania v trestnom konaní). Má teda zákonný prostriedok, ako sa nároku domôcť, aj keď v dlhšom časovom horizonte (prietahový aspekt však nebol súčasťou najmä petitárnej argumentácie ústavnej sťažnosti), a preto je založený dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako neprípustnej podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (v oboch alternatívach naostatok označeného ustanovenia, keďže bezprostredne nasledujúcim článkom kompetenčného reťazca je civilnosporový súd prvej inštancie).

18. V sekundárnej rovine (nadrámcovo) ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne

a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, IV. ÚS 221/2024, IV. ÚS 271/2025, IV. ÚS 278/2025). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06, IV. ÚS 271/2025, IV. ÚS 278/2025).).

19. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07, IV. ÚS 221/2024, IV. ÚS 271/2025, IV. ÚS 278/2025).

20. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84).

21. Krajský súd k argumentačným námietkam sťažovateľa, doplňujúc správnosť názorovej línie okresného súdu (pretože ho tento súd nie celkom dostatočne a presvedčivo odôvodnil spôsobom vyplývajúcim z § 168 ods. 1 Trestného poriadku) najprv vo všeobecnej rovine a vychádzajúc z § 13 Občianskeho zákonníka, vysvetlil, že k prostriedkom súdnej ochrany osobnosti patrí a) negatívna žaloba spočívajúca v práve domáhať sa upustenia od neoprávnených zásahov, b) reštitučná žaloba spočívajúca v práve domáhať sa odstránenia následkov neoprávnených zásahov a c) satisfakčná žaloba spočívajúca v práve na poskytnutie primeraného zadost'učinenia. V prípade sťažovateľa a rozhodovania o jeho nároku na náhradu škody v trestnom konaní prichádza do úvahy uplatnenie

len satisfakčnej žaloby, keďže „vo všetkých prípadoch, v ktorých negatívna a reštitučná žaloba nevedú k úplnému odčineniu neoprávnených zásahov, má subjekt nárok na to, aby súd uložil poskytnutie zadosťučinenia ako finančnej formy určitého satisfakčného odškodnenia.“. V nadväznosti na prezentované východisko ale krajský súd poukázal na to, že určiť stupeň ujmy na právach konkrétnej poškodenej osoby je možné „len voľnou úvahou súdu z pohľadu vcítania sa do postavenia poškodenej strany z hľadiska zasiahnutia jej osobnosti, konaním a následkami v zmysle trestnej činnosti, ktorých sa obvinený v tomto prípade na poškodenom dopustil“, pri absencii možnosti ohraničiť mieru posúdenia ujmy vopred definovanými prostriedkami. Krajský súd zároveň poznamenal, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka a nárok na náhradu škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka sú samostatné prostriedky ochrany fyzickej osoby, pričom ich nie je možné uplatniť na základe rovnakých skutkových tvrdení.

22. Krajský súd nerozporoval skutočnosť, že dôsledkom protiprávneho konania odsúdeného bolo spôsobenie fyzickej a psychickej ujmy poškodenému, ale, naopak, zdôraznil, že aj s prihliadnutím na spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví poškodenému z nedbanlivosti, ktorá je zákonným pojmovým znakom prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, nie je priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vylúčené, resp. môže byť po náležitom dokazovaní v určitej konkrétnej výške priznané aj v trestnom konaní. Zároveň ale ozrejmil, že určenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorá sa však musí opierať o dve zákonne taxatívne stanovené kritériá, ktorými sú podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa krajského súdu je v konkrétnom prípade možnosť dospieť k stanoveniu spravodlivého odhadu konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej poškodenému podmienená vykonaním dokazovania zameraného najmä na kvalitatívne pociťovanie utrpenia poškodeným v jeho bežnom živote, zohľadniac jeho duševný stav, čo by svojím rozsahom presahovalo účel samotného trestného konania, pričom pripustil, že určitá časť dokazovania potrebného pre toto rozhodnutie, už bola vykonaná v rámci trestného konania. V závere krajský súd ešte podotkol, že o povinnosti na náhradu trov poškodeného rozhoduje prvostupňový súd až po právoplatnosti jeho rozsudku.

23. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na ním už ustálené východiskové vnímanie svojej kompetenčnej právomoci vo vzťahu k preskúmaniu meritórnych záverov rozhodnutí všeobecných súdov, podľa ktorého mu ako ochrancovi ústavnosti neprináleží vyjadrovať sa ku skutkovej podstate skutočností, na ktorých podklade bolo rozhodnuté v konkrétnej veci, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na meritórny záver. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd teda nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod

na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

24. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu vybraných pasáží napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva ústavná udržateľnosť predostretých úvah vo vzťahu k posudzovanej kritickej otázke spočívajúcej v spôsobe rozhodnutia o sťažovateľom uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy ako časti ním uplatneného nároku na náhradu škody v trestnom konaní. Ústavný súd musí prisvedčiť správnosti úvah krajského súdu, ktorý pri interpretácii zákonného ustanovenia § 288 ods. 2 Trestného poriadku vychádzal z jeho obsahového významu a poukazom na účel trestného konania, ktorým je v primárnej rovine (§ 1 Trestného poriadku) náležité zistenie trestného činu a spravodlivé potrestanie jeho páchatel'a a až v sekundárnej rovine uplatnenie práv ďalších subjektov trestného konania, odkázal poškodeného na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch práve z dôvodu, že dokazovanie tohto nároku nie je primárnym predmetom trestného konania a jeho fakultatívne priznanie je v okolnostiach posudzovanej veci podmienené dokazovaním presahujúcim účel trestného konania. Tu zohráva podstatnú rolu, že v posudzovanom prípade nešlo o žiadnu z oboch alternatív uvedených v § 287 ods. 1 Trestného poriadku ako obligatórnych pre náhradové rozhodovanie v prípade odsúdenia obžalovaného (... ak jej výška je súčasťou popisu skutku uvedeného vo výroku rozsudku, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného, alebo ak ide o náhradu morálnej škody spôsobenej úmyselným násilným trestným činom podľa osobitného zákona...).

25. Oproti sťažovateľom ako poškodeným uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy mu boli priznané tie ním uplatnené škodové nároky, ktoré boli objektivizované ich znaleckým skúmaním, v dôsledku čoho tak ani nemohli vzniknúť pochybnosti o ich výške (okrem, samozrejme, ďalšieho neopodstatnene uplatneného nároku v rámci náhrady škody spočívajúceho v náhrade trov trestného konania podľa § 557 ods. 1 Trestného poriadku, o ktorom môže súd rozhodnúť len po právoplatnom uzavretí veci). V závere je teda možné uzavrieť, že spôsobom prezentovaným v predchádzajúcich citáciách sťažovateľ dostal v odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu ústavne udržateľnú odpoveď na ním namietanú kritickú otázku podstatnú pre ním atakovaný výsledný záver (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998).

26. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

27. V súhrne teda ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, jeho úvahy sú logické,

bez vnútorných rozporov, legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné, v dôsledku čoho ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Možno azda len v akademickej rovine sťažovateľovi pripomenúť, že ústavný súd nie je osobitnou prieskumnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov a medzi jeho prioritné úlohy nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Keďže nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím súdu, nemohlo takým spôsobom vzhľadom na vzájomné obsahové prepojenie dôjsť ani k porušeniu základného práva sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy, čo by (subsidiárne) zakladalo dôvod na odmietnutie sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku eliminuje potrebu rozhodnúť o ďalších súvisiacich návrhoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu